

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden es pénteken.

Egyes szám ára 10 kr

Gazdálkodás és számvitel.

ullámzó buzatáblák mentében sűrű rendet vág a kasza. A keresztek nem elszórtan, hanem hosszas láncban követik egymást. A gazda örümteli kebellet tekint végig az isten áldásán, az aratók pedig tréfálkozva és vig dana közt végzik azt az embererőt fölülmuló munkát. Még a kalászszedőnek is jobban kijutott, mint némely esztendőben a félfertályosnak. Nem kergetik, nem üzik el, hadd vigye, amit a nagy bögöly meghagyott, mert hát adott Isten, adott.

No de ránk fért is az égiek kegye. Éppen séggel nem mondhatjuk ugyan, hogy az előző év termése valami nagyon mostoha lett volna, de azért közgazdasági állapotaink oly nyomoruságosak voltak, hogy aggodalommal szemlélhetők minden téren egy országos deroute válságos szimptomáit. Sajátságos ország ez a miénk. A legparányibb seb, melyet rajta az idők mostohasága üt, legott tátongó nyílássá válik. A gabona árak devalvációját megelőző egy-két évben az alföldi gazdát a szó szoros értelmében felvetette a pénz és három rövid esztendő, melyeknek termése pedig, ha dús nem is volt, a közepes-jó színvonalát mindig megütötte, elégséges volt, hogy jobb módúakat is nyakig merítsen az adósságba. Középbirtokosaink nyomoruságos helyzete eléggé ismeretes. A telekkönyvi krónikák feljegyzik szomorú történetüket, míg azután ez a történet is lezáródik mögöttük. Éveken át az életnek csak verőfényes oldalát ismerték, csak a magasból néztek le mindazokra, kiknek homlokát a munka és az izzadság verejtéke borítja. A saját tudatlanságukban megvetették a kor vívmányait, mezőgazdasági ismereteiket az öreg béres, háztartási számvitelüket a rovás képviselte. Észre nem vették, hogy a gazdaság-évről-évre rosszabb karban van és kevesebb jövedelmet adott, semhogy a sok dinom-dánom folytán tulszaporodott kiadást fedezni képes volna. Csak akkor ébredtek fel elégedettségükből, álmaikból, a pipafüst phytiai mámorából, midőn nem volt vetőmag, sem pénz és hiában törték fejüket, hogy miként segítsenek magukon. Megremülve, megdermedve érezték a bajt, a szükséglet, mert csak egy jó barátjuk sem maradt, kitől tanácsot kérni. Mi volt természetesebb, mint az önközök által mért csapásért, az ő gondatlanságuk által teremtett helyzetért kárhozottatni az államot, a kormányt és valamennyi potentát, szóval mindenkét és mindent, csak a maguk léhaságát nem.

Komoly és fájó sebe az egész közgazdasági életünknek, hogy néptünk sehogy sem tud vagy akar hódolni azon a gazdaság helyes vitelére elengedhetlenül szükséges felfogásnak, hogy a vagyong nemcsak jogi, hanem mennyiségi fogalom is. Valóban a legtöbben csak akkor kezdnek e fölött gondolkodni, midőn a képzelt társadalmi állás modern követelményeinek fedezése folytán felemészttet vagyon fölött megütik a dobot a portán.

Nagyon is kevesen vagyunk, akik meg tudjuk érteni, hogy a gazdaság helyes vitelére és pontos kezelésére nézve elengedhetlenül szükséges a vagyonnak és változásainak olcsó számokban tartása, hogy a gazdaság állapota minden pillanathon és minden irányban felismerhető legyen. A mi néptünk semmitől sem irtózik jobban, mint a számtól és így nem csoda, ha azon szokás, hogy számokban lássuk, amit beveszünk vagy kiadunk, sehogy sem akar gyökeret verni közöttünk. Pedig a számvitelnek úgy szólván lelkiismeretét kell képezni a gazdaságnak, hogy lépésről lépésre kísérje azt minden elágazásának legvégső mozzanatáig.

Öreg hiba az nálunk nemcsak a mezőgazdaság, hanem az ipar, sőt a kereskedelem terén is, hogy a gazdálkodó, a termelő, a vagyongkezelő ritkán van azon helyzetben, hogy pontos és alapos számviteli feljegyzéseiből minden időben tiszta átnézetet szerezhetne magának a gazdaság, az üzlet állásáról, hogy mindig idejekorán nyo-

mára tudna jönni, hogy mit kell abba hagynia és mit folytathat továbbra is haszonnal. És épp ez az, ami legfőbb oka volt ama szomorú állapotoknak, melyeknél fogva köz- és magángazdasági életünk a közelmúltban oly erős megrázkódtatásnak volt kitéve és oly pénzügyi bajokba sodortattunk, melyek egész közgazdasági életünk konszolidációját kérdésessé tették.

Nem mondjuk ugyan, hogy maga a helyes számvitel már egy jelentőségi volna a gazdaság elmaradhatlan prosperálásával, mert tudjuk, hogy vannak esetek, hol egyesek minden rendszeres számvitel nélkül is nagy vagyonra tettek szert; ez azonban éppen semmit sem bizonyít, mert ennek ellenében viszont akárhány esetet is tudunk, midőn tekintélyes vagyonu, sőt dúsgazdag emberek ügyleteik állásának tiszta átnézetének hiányában és a működésbe hozott tényezők feletti kellő tájékozatlanságuk folytán, az üzleti események hullámzása között egy hét alatt koldusokká lettek.

A helyes számviteli feljegyzés mindenkor utalni fogja a gazdálkodót, hogy mikép kell intézkednie a vagyon szaporodásának előmozdítására, vagy apadásának meggátolása végett. Kérlelhetlen következetességgel tárja fel hibáinkat, mulasztásainkat, megmutatja, hogy mitől kell óvakodnunk és mit kell abba hagynunk; nélküle a gazdaság vitele csak tapogatózás és zavar, mely a bukással szokott végződni. Ezért pedig nemcsak vagyonunkkal, hanem becsületünkkel is fizetünk, ha számviteli feljegyzéseinkkel ki nem tudjuk mutatni, hogy meg volt bennünk a becsületes törekvés nevünket és vagyonunkat feltartani és csak az eredmények hagytak bennünket cserbe; mert jól jegyzi meg erre nézve egy kitünő nemzetgazdaságtani író, hogy „a számvitel kedvező szerencsében jólétünk tükré, a balszerencsében becsületünk védpajzsa.”

Pozsonyi Béla.

A petrovozellői közlege'ő felosztása,

Jelen korszakban, ahol gőzerővel halad előre az egész világ, s ahol a megfeszített munkaerő képezi a haladás rugópontját; Petrovozellői közönségének is be kellett látnia, hogy elkerülhetlenül szükséges a mi külterjes gazdaságunkat, ahol 8000 kat. hold legelő van, megváltoztatni és okszerű belterjes gazdálkodást kezdeni.

Már többször olvastam megynék ezen vezérlapjában ahhoz szakavatatlan kezek által irt közleményeket a petrovozellői járásosztásról. Ezen kontár erőlködésekben mindig azt akarták az illető cikkezők bebizonyítani, hogy 1) a közlege'ő egyénekenkénti felosztása egy cseppet sem jelent mást, mint községünk végelpusztulását; 2) hogy a 8000 holdas közlege'őlökből legalább 5000 holdat kell meghagyni községi közös gazdálkodás alatt, mert máskülönbén a biztos éhhalál fog következni; 3) hogy a kegyetlen faktorok egyedül csak a gazdagabb osztály érdekeit tartják szem előtt, s a szegényebb osztályt tönkre fogják juttatni; 4) hogy az önző faktorok igaztalan utakon, cselekedések használatával akarnak a járásosztásból meggazdagodni.

Mindezen félszeg okoskodások és gyanúsítgatásokra most már tényekkel felelhetek, mivel a község képviselőtestülete, mint alperes, megkötötte az urbéri egyezséget a közlege'ő felosztási ügyben, az erre illetékes felperesek ügyvédjével, Miloszlávlyevits Milán szabadkai ügyvéddel, még pedig az erőszakos népboldogítók hozzájárulása nélkül. Ezen egyezségből meg fog győződni úgy a tekintetes vármegye, melyhez be fog terjesztetni az egyezség, mint a tisztelt olvasó közönség, hogy miféle igaztalanul (?) és rettenetes önző (?) módon működnek községünkben, a már annyiszor meghurcolt faktorok.

Az első pontra nézve ajánlom a cikkező uraknak, hogy ne csak olvassák, hanem magyaráztassák is meg maguknak Kautz Gyula, Matlekovits, Deák, Farkas, stb. nemzetgazdasági írók idevágó munkáit és iparkodjanak a mindennapiasság határán legalább csak egy hajszállal is fölülmelkedni, s aztán hirdetni új nemzetgazdasági elveket.

A második pont, hogy községi kezelés alatt

maradjon legkevesebb, 5000 hold a közlege'őlöböl. Ezen meddő óhaj sem nem jogos, sem nem célszerű. A kuria u. i. kimondotta az ítéletet, hogy valamint a többi volt koronai községekben, úgy Petrovozellőn is a közlege'ő felosztandó. Ezen kuriai ítéletnek értelme egyszerű és világos, s azt hiszem, hogy azt minden józangondolkodású egyén csak úgy magyarázhatja, hogy az egész közlege'ő felosztandó, nem pedig annak csak fele vagy harmada. A cikkező urak azonban ezen kuriai ítélet dacára azt magyaráztatják, hogy a községnek mégis csak nagy jussa van a közlege'őlöböz. Az 1848. előtti jogéletre kell visszamenem, hogy az illető cikkező uraknak bebizonyítsam, hogy mennyire járatlanok a magánjog terén. 1848 előtt a községeknek különféle jogalakzatokra találnak; amely különféleségek a törvények, helységi privilégiumok, megyei statutumok, földesurral kötött szerződések, urbéri rendezés és szokások alapján keletkeztek; „de sem területi tulajdonát, sem a kisebb kir. haszonvételeket, (kivéve a bormérés, s husvágási jog tekintetében néhány törvényes kedvezményt), sajátul nem bírták.” (Lásd dr. Wenzel, magyar magánjogának I. kötetét. 114. §.) 1848 után pedig nem szerzte meg a község a közlege'ő tulajdonát.

A községi közös gazdálkodás célszerűtlensége és értelmes volta nem szorul bizonyítgatásra, de mégis, mivel fennebb kijelentettem, hogy tényekkel fogok előállani, hát felmutatom, hogy miként gazdálkodott eddig és jelenleg is a mi nagyérdemű községünk.

A közlege'őlöböl kiad haszonbérbe szántás alá a község évenként 1500 kat. holdat a felső földből, és 2400 kat. holdat a rétföldekből, de ugart nem hagynak soha. Ezen okszerű gazdálkodással oda jutott a község, hogy a múlt évben már egy lánc földnek, (lánc 2200) öllel van számitva) még pedig a felső járáson, 8 frt szóval nyole o. é. frt is volt az egy évi haszonbéré. De ez nagyon természetes, mert évenként adják ki haszonbérbe és így csak az égi madarak hordanak rá trágját. A rétföld, az birja még vagy 20 esztendeig, trágya, ugar és váltógazdálkodás nélkül is, mert az valóságos ősz humus.

Mindezek dacára figyelembe lett véve a rétföldek változatos minősége és más község urbéri egyezsége, hát nálunk 3800 kat. hold rétföld a községnek lett átengedve örök tulajdon- és birtokjoggal. Hogy Petrovozellői községről, az urbéri egyezségben úgy lett gondoskodva, mint egy más községről sem, erre nézve útmutatóul szolgálunk a petrovozellői árverési jegyzőkönyvek. Jelen évben is 36000 frtot hozott a rét a községnek és hogy milyen minőségű a mi rétföldünk, szolgáljon például az, hogy 5 és 10 frtos földben 25—30 métermázsza borsónagyságú tiszta buza termett az idén. Vannak emberek, akiknek egy borozda földjük sincs és a réthen olesó haszonbér fizetés mellett 400—500 kereszt buzájuk van és keresztje megfizeti a két vékát, de még jobban fizetett volna a réti gabona, ha a buja növéstől le nem dől. Akik ösmerik a mi rétföldünket, azok tudni fogják, hogy mit kapott Petrovozellői a 3800 kat. hold rétföldben.

Egy része a rétnek legelő, amely tavaszkor néha vizenyős szokott lenni és a legeltetési díj egy nagy jószág után 2 frt és egy db. kis jószág után 1 frt. Járásosztás esetén ezt is feljebb fogjuk emelni, s talán azért mégsem lesz drága.

Egy másik pont, amelyen annyit akadékoskodtak már a cikkező urak, a nagyvendéglő, oskolák hiánya, az osztó mérnök díja és a felperesi ügyvéd díja. A nagyvendéglőre és oskolákra nézve a jelenleg megkötött urbéri egyezségben az áll: a község körül közvetlen eladandó 40 lánc föld nyilvános árverésen házhelyeknek, s az ebből befolyt vételár fogja fedezni egy a járásosztási költségeket, valamint a község képviselőtestülete által elhatározott nagyvendéglő és oskolák felépítésének költségeit is; ha pedig az eladandó 40 lánc földből a mondott célokra a kellő összeg be nem jönne, akkor az egyes birtokosok, kapott jutalékuk nagysága szerint, fogják a hiányzó összeget megfizetni.

Mindezekből kitetszik, hogy nálunk nem úgy, mint más községekben, ahol a kapott birtok fejében 30000—40000 frt urbéri költségeket fizetnek a községek; tisztán kapja a község a 3800 kat. h. földet és még a nagyvendéglő és iskolák felépítéséhez sem járul egy krajcárral sem.

Az osztó mérnök fizetésére csak annyit vagyok bátor megjegyezni, hogy úgy a kir. törvényszék, mint a kir. tábla és a kuria egyhangzó ítélettel igazságosnak mondotta ki.

A felperesi ügyvéd hogy miféle díjat kötött ki a felperesek részéről, azt én nem tudom, de azt tudom, hogy az urbéri egyességben határozottan ez áll „a felperesi ügyvéd külön kikötött munkadíját a község nem fizeti“ azt hiszem ehhez nem kell kommentár.

A harmadik vádpontra az urbéri egyesség azon pontját emelem fel, amely így szól: „A kisebb birtokok közelebb, a nagyobb birtokok távolabb kapják jutalékukat egy tagban birtokarány szerint“ vagyis más szóval, akinek legkisebb birtoka van legközelebb és akinek legnagyobb birtoka van, legtávolabb kapja jutalékát. Nálunk nincs osztályozva föld, mint például Adán, ahol a közelebb fekvő földek 1100 □ öllel vannak véve és a távolabb fekvők 1600 □ öllel. A mi urbéri egyességünk értelmében a szegényebb osztály közvetlen a község mellett az u. n. kis járáson kapja a neki járó jutalékot ugyanolyan nagyságban, mint a nagyobb birtokok két óra távolságra az u. n. ubornyason. Ugyebár mégis csak gondoltak a szegényebb népre is azok a faktorok!

A negyedik vádpontra, hogy a faktorok a járás osztásból tökéletesebb maguknak, csak azt felelték, amit egy hírneves egyetemi tanár szokott mondani, u. i. „helytelen minden ember mondhat, de tessék azt bebizonyítani.“

Az urbéri egyesség a folyó hó 14-én tartott képviselői testület jegyzőkönyvében van megtekinthető, tessék belőle megcáfolni.

Ennyit az igazság érdekében.

Dr. Tripolszky János.

Hírek.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kátay Lajos újvidéki kir. kath. főgymnasiun helyettes rajztanárt a miskolci kath. gymnasiumhoz rendes rajztanár; Weber István bajai kath. főgymnasium helyettes tanárt a kassai állami főreáliskolához egyelőre ideiglenes minőségben rendkívüli tanárrá nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter f. évi július 30-án kelt rendeletével Siffer Béla kézdivásárhelyi szolgabírói díjnokat a zombori adófelügyelő zombi számgyakornoknak nevezte ki.

Alapszabály megerősítés. A zombori általános ipartestület alapszabályait miniszterleg jóváhagyatták.

Kuláról írnak: A kulai sörház és sörregáleg jog megvétele tárgyában az ide tartozó 32 község közül 24 küldött megbízottakat a f. é. július 24-én Kulán, a községvárosban megtartott értekezletre. Miután „ad hoc“ elnökül Rácz György kulai földbirtokos megválasztott, utóbbinak beható ajánlata folytán a sörház és sörregáleg jognak a kincstár által szabott feltételek melletti megvétele a 32 község részére elhatározott. Együttal a egyes községek hozzájárulási aránykérésének megállapítása céljából ugyanezen Rácz György ur elnökléte alatt egy külön bizottság választott.

A szabadkai tornaegylet által 1887. aug. 15-ére hirdett, Palicson megtartandó országos jellegű atletikai és tornaversenyek elhalasztatták.

Panasz. A német-palánkai sorsjegyhúzás immár felhőnapja, hogy meg volt a kihuzott nyertes számok még most sinének közzé téve sem hírlapok útján — miként az a publikumnak a sorsjegyek elvashatóan így van — sem pedig más uton. Tekintettel arra, hogy ama nyeremények, melyek a húzás után egy hó alatt föl nem vétettek, a kiállítási alap javára fordítanak, kérjük az illetékes bizottságot a sorsolás eredményének hírlapok útján való mielőbbi szives közlésére. Mert mire is magyarázható ez a késedelem? ... Több sorsjegytulajdonos.

Közérdekű miniszteri határozat. Ha valamely községben a segédjegyzői fizetés kisebb is annál, mint amit a szabályrendelet megállapított, de ha a szóban levő állás még a szabályrendelet életbelépte előtt rendszeresített és töltetett be s maga a segédjegyző a fizetésfölemelést nem követeli, a törvényhatósági közgyűlésnek a községet a fizetés fölemelésére kötelező határozata helyt nem foghat. Ily értelemben határozott a belügyminiszter egy felmerült eset alkalmából.

Megtámadták a rendőroket. Kulán f. évi július 31-én éjjel — írja levelezőnk — több síheder legény az orjáraton volt rendőroket ismeretlen okból megtámadván, rövid összeszólalkozás után s főleg miután a csendőr a makacs ellenszélülés és tettelegesség következtében lövést tett, egy csendőrt és egy rendőrt annyira elverték, hogy vérborítottan s kocsin kellett őket tovaszállítani. A tettesek letartóztatottak s a vizsgálat folyamatban van.

Árverések. Szalkay András és neje pacséri lakosok 1800 frtra b. ing. aug. 16. Szabadka. — Zeisl Borbála 4480 frtra b. ing. aug. 28. Újvidék.

Tűz volt hétfőn délután Husveth István szállásán. Több, mint 15 szekér széna égett el. A tűz keletkezése valószínűleg vigyázatlanságból eredt.

Homokóczy fenyegetőzik. Roheim birtokos Homokóczytól fenyegető levelet kapott, hogy 150 frtot adjon át az ő javára letétbe a szállási cselédasszonynak s ő majd fél év alatt elviszi onnan, különben felgyújtja s mint írja, lesz az ágy alatt zsidóhús paprikásra aprítva.

A szabadkai Achilles sport-egylet ez évi második rendkívüli közgyűlését a napokban tartotta meg Veres Lajos bajnok elnökléte alatt. Somogyi Gyula előterjesztésére a versenybizottság költségvetésére vonatkozó előterjesztése általánosságban elfogadtatták. Az egyesület tisztviselői a következők választották meg: Vuits István (Zenta), Jászapáthy Kaszás István, Dankovszky János, Kükemey Árpád, ifj. Rémy Róbert (Budapest), Natter Vilmos (Kobánya), Dulics Cs. Jenő (Szabadka), Igali Szvetozár (Bar), ifj. Veres György (Turbék), Léderer Pál (Apatin), Nityin János (Palánka), Lovász Andor (Zombor), Balás István (Elemér), Kirinyi Lajos (Arad), Füllöp Béla (Oravica), Bielek Mihály (N.-Beeskerek), Milodanovich Simon (Varasd), Zmertich Iván (Szenic), Dungszy Jakab (Sz.-Tamás), Vass Béla (Gödöllő), Kohlenz Barna (Losonc), Banella Andor (Salgó-Tarján), Follinus Árpád (Verpelét), Paukovich Ottó (Újvidék), dr. Trajtlér István (Rimaszombat), bajsai Vojnits Béla (Zobnatica), Zsigmond Lajos (Topolya), Popovits Dusan (Belgrad), Szabó Lajos (Retság), Ivánka Pál (Kis-Körös).

A múlt évben kiírt egyéti aranyérmes Hegyessy Domokos nyerte el, aki 1887-ben 2141 kilométert gyalogolt. Az egylet versenybizottsága legutóbb tartott ülésén Kaszás István bajnokjelöltiségét érvényesnek ismerte el és küzdelmét 1887. október havára írta ki. Az egyesület tagjai közül Agyagóssy Vidor Erdélyben, Vándory József Magyarországon, Vida János pedig Lengyelországban tesznek nagyobb szabású vasparipa kirándulásokat.

Harkányon a fűrdővendégek száma mai napig 1334, az átutazó vendégek száma pedig 3512 személy.

Tovarisováról írnak: Julius hó 31-én az újvidéki kir. ügyész és egy törvényszéki bíró Tovarisovára kijövet, mintegy 30 tanút kihallgattak többrendbeli fenytő ügyben, minek folytán Kyrilovics János, községi aljegyzőt és 3 társát okmányhamisítás bünténye miatt zsendárfedet mellett, Újvidékre elszállították vizsgálati fogságra.

Gyászhir. Borsódi Latinovits Ferenc és neje szül. Paukovits Anna egy a saját, mint gyermekeik: borsódi Latinovits Gyula és özv. Kardoss szül. Latinovits Emma és számos rokonai nevében szomorodott szívvel jelentik testvérjüket, sógorojukat és nagynénjüket özvegy Fratriss Sándorné szül. Latinovits Borbálának 1887. évi augusztus hó 3-án esti fél 11 órakor, életének 83-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. é. augusztus hó 5-én d. e. 10 órakor fognak a helybeli szt. Rókus sírkertben örök nyugalomra tetetni. Zombor, 1887. évi augusztus hó 4-én. Aldás és béke hamvaira!

A veszett eb által megmart egyéneknek Pasteurhoz leendő kiküldetése tárgyában a belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz. Több ízben előfordult ugyanis, hogy veszett eb által megmart egyének részint a törvényhatóság közbenjárásának igénybevétele nélkül közvetlen jönnek fel a belügyminiszteriumba, részint pedig a törvényhatóságok által előzetes bejelentés és tárgyalás nélkül, felküldetnek azzal a céllal, hogy a megmart egyének gyógykezelésük végett Párisba a Pasteurhoz való utazásra szükséges pénz és egyéb segédesszközökkel ellátassanak. Ennélfogva a belügyminiszter körrendeletében tudatja a törvényhatóságokkal, hogy erre a célra szolgáló javadalmazási összeg nem áll rendelkezésére s ezért az ily megmart egyének közvetlen feljövetele vagy felküldése által csak kellemetlen kényszerhelyzet teremtetik s utasítja, hogy mielőtt ily egyének utnak indítatnának, előbb az esetről a veszett eb által megmart egyénre vonatkozó körirajz, továbbá az ebről felvett boncjegyzőkönyv kíséretében tegyenek jelentést, mire a belügyminiszterium fog a további eljárás iránt határozatot hozni; másrészt pedig tegyék meg a kellő intézkedést arra nézve, hogy a község értesítve legyen, hogy az ily kérdés a belügyminiszteriumban csak előzetes hatósági bejelentés és tárgyalás után intéztetik el és a maguktól vagy előleges bejelentés nélkül hatósági utasításra a belügyminiszteriumban megjelenő ily megmart egyéneket az említett oknál fogva elutasítják.

Anna-bál. Jankovácon az olvasó-egylet ifjúsága július hó 31-én sikerült „Anna-bált“ rendezett, melyen egy a vidék, mint a helyi intelligencia igen szép számmal vlt képviselve. A kedélyes multság a reggeli órákban ért véget. A tiszta jövedelem az olvasó-egylet könyvtára javára lett fordítva. Tekintve a nemes célt, felülfizettek: Arnold Antal 1 frt, Ulrich Andris 1 frt, dr. Holländer Adolf 1 frt. Fogadják köszönetünket. A rendezőség.

Eljegyzés. Georgievits Koszta, a zombori kereskedelmi és iparbank pénztárosa, jegyben jár a kedves Bugarszky Darinka kisasszonnyal, Bugarszky Miklós városi közgym leányával.

Csillagászati események. Az egyes holdváltások e hóban a következő időpontokra esnek: holdtölte 3-án este 9 óra 56 perckor, utolsó negyed 12-én éjjel után 53 perckor, újhold 19-én reggel 6 óra 55 perckor s első negyed 25-én este 9 óra 37 perckor. Hold a földtávolban 9-én éjjel után 2 órakor, a földközlelben 21-én éjjel után 1 órakor. Nap a szüz jegybe lép délután 1 óra 15 perckor. — Bolygó járása: Vénus reggel 9 órakor kel és este 9 óra 15 perckor leszáll; Mars reggel 2 órakor kel és este 6 óra 15 perckor lenyugszik; Jupiter délelőtt 11 óra 15 perckor kel s este 10 óra 15 perckor nyugszik, végül Szaturnus reggel 3 óra 30 perckor kel s este 7 órakor leszáll.

Szólóink végveszedelme. Szomorú hírt tudat a földmívelési miniszter a törvényhatóságokkal. A szőlőpusztító fillokszera ugyanis oly nagy mérvben terjed az egész országban, hogy az ország különböző vidékeiről naponként oly sok távirati jelentés érkezik a miniszteriumba, melyekre most már a távirati sürgőségnek megfelelő gyorsasággal elintézni lehetetlen. Ennélfogva a miniszter hatályon kívül helyezi ama korábbi rendeletét, melyben utasítja a hatóságokat, hogy a fillokszera fellépéséről hozzá azonnal távirati értesítést küldjenek, ellenben meghagyja, hogy a vész konstatalása után, azonnal kimerítő írásbeli jelentést tegyenek.

A július hó 31-én tartott műkedvelői előadás bevétele az egy forint felülfizetéssel együtt 200 frt 30 krt tesz ki. A kiadás 63 frt 10 krt, marad tehát tiszta jövedelem 137 frt 20 krt, mely a zombori takarékpénztárban elhelyeztetett. Mint értesülünk, az összeg oly alakra fog fordítatni, melynek kamataiból évenként az elemi iskolát látogató szorgalmas tanulók jutalmaztatnának. Kár, hogy ezt a rendezőség nem nyilvánította előbb, akkor bizonyára az anyagi eredmény sokkal kedvezőbb

lett volna. Különbön ajánlanók — hisz van még idő rá — rendezzen még egy ilyen előadást ezen alap szaporítására, mert a cél nagyon nemes és a község bizonyára felkarolná e nemes eszmét.

A lötenyésztes fedezettó ménállomások alakítása tárgyában a földmívelési miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben tudatja, hogy a jövő évi állomások alakításánál az idei ménlétszám lesz a mérvadó s új állomásokat csak akkor lehet szervezni, ha erről valamely község lemond vagy attól kellő indokok alapján elvonatik. Ennélfogva csupán azokat a községeket szólítják fel nyilatkozatra, a melyek az idén fedezettó állomással bírnak. Ezek kötelesek szeptember hó 10-ig a megye alispánjához nyilatkozatot küldeni be, hogy kívánják-e továbbra is a ménállomást. A ménleteleparancsnok, a megye alispánja és a megye lötenyész-bizottmány elnökéből álló hármas bizottság szeptember 10—20-ig il össze a megye székhelyén s a beérkezett nyilatkozatok alapján intézkedik az állomások elosztása iránt.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak a legmélyebb fájdalommal adják tudtára minden rokonnak, barátának és ismerősnek, hogy özv. Riepl sz. Trischler Eleonóra f. é. július hó 28-án reggeli 7 órakor hosszas és kínos szenvedés és a haldoklók szenteségeinek ajtatos felvétele után élte 54. évében jobblétre szenderült. A megboldogult kedves halottának hült tetei f. é. július hó 29-én, d. u. 6 órakor fognak a helybeli róm. kath. temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent-mise-áldozat pedig f. é. július hó 30-án reggeli fél 8 órakor fog a róm. kath. templomban a Mindenek Urának bemutatni. Legyen a föld könnyű a sokat szenvedett példás nő és anya hamvainak! Újvidéken, 1887. évi július hó 28-án. Trischler Xav. Ferenc édesatyja; Ertl sz. Riepl Matild, Riepl Ferenc, gyermekei; Ertl Alfréd, Ertl Mathild, Ertl Ferenc, Ertl Eleonóra, Ertl Géza, Faresetich Teréz, Faresetich Mariska, Faresetich Lajos, unokái. Ertl Ignác, Faresetich Vince, vói. Trischler József, Markovics sz. Trischler Anna, ifj. Trischler Ferenc, Winkle sz. Trischler Paulina, Kleintsek sz. Trischler Celestin, Schuhmacher sz. Trischler Franciska, Trischler Hermin, testvérei.

A kolera ellen. A belügyminiszter újabb rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, figyelemztetve őket az Olaszország déli részén egyre terjedő kolera, melynek behurcolása a mostani fejlett közlekedési viszonyok mellett könnyen bekövetkeztetik. A miniszter elrendeli, hogy a Sziciliából vagy Calabriából érkező utasokat, még azokat is, akik utazásuk közben vesztégtézetit kezelést állottak ki, megérkezésüktől számított három napig tartó szigorú orvosi megfigyelés alá vegyék. A gyanus beteget gondosan el kell különíteni.

Himen. Nagy János, prig.-sz. iváni tanító, július hó 31-én eljegyzett Apatinban özvegy Antretter Anna kedves leányát, Anna kisasszonyt.

Meghívó. Landau Lázár, helybeli tanítónő f. évi augusztus hó 6-án, a „Vadászkürt“ szálloda termében, Kolompár Sándor zenekara közreműködése mellett, zártkörű próba-bált rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépti-díj személynként 50 kr. Jegyek előre válthatók Stein és Engel urak kereskedésénél.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület havi közlönye, a „Gazdasági Értesítő“ július-augusztus havi 7-ik és 8-ik füzeté, a következő tartalommal: Lódijázás Hódásghon. — Sorvetőgépverseny Palánkán. — A lódijázás számadása. — Termelt selyembű mennyiség 1880—86-ig. — Növénytermelési viszonyaink a Bácskában (II.). — A kalászosok termelése érdekében. — Hogyan lehetne az oszkerű gazd. ösmerteket terjeszteni. — A lökiviteli tilalom módosítása. — A zöld takarmány bevermelése. — A legelő ápolása. — Az amerikai szőlő kérdése. — A hasas kancáról. — Vegyesek: Az adai földmívelési iskola. Ménseljeztés Baján. Mezőrendőri törvényjavaslat. A gyümölcseltartás egy újabb módja. Ményvásárlási hirdmény. A legyeknek távollatása a lovaktól. A zöltség befolyása a baromfira. — Hirdetés.

A bor- és hús-, valamint a cukor- és sörfogyasztási adónak a jövő évre való biztosítása tárgyában a pénzügyminiszter körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, melyben, miután a bor- és hús-, valamint a cukor- és sörfogyasztási adó 1888. évre és föltételeken az 1889. és 1890. évekre való biztosítása a folyó év második felében eszközölendő, fölhívja őket, hogy az ezen adók biztosítása iránti tárgyalásokat a törvényhozás által netalan teendő változtatások föntartása mellett, és pedig a bor- és hús-fogyasztási adóra nézve az 1875. évi XXVIII. t. c., a cukor- és sörfogyasztási adóra nézve pedig az 1881. évi IV. és 1883. évi V. t. c. haladék nélkül indítsák meg. A miniszter mindkét adónemet a lehetőségig mindenütt együttesen egy megváltási vagy bérleti tárgykint kívánja biztosítani, ha azonban mégis fordulna elő eset, hogy egyes községekben az egyik vagy másik adónem külön 1888. végeig van biztosítva, és az ebbeli szerződés fölmondása nem lehetséges, vagy célszerűnek nem mutatkozik: a második adónemre nézve, mely csak 1887. évi végéig van biztosítva, csupán 1888. évre kötendő szerződés, hogy ezen szerződések lejártával az összes fogyasztási adók lehetőleg együttesen legyenek biztosíthatók. A pénzügyigazgatóságok fölhatalmaztattak, hogy ott, hol ez szükségesnek, vagy a kincstár érdekében előnyösnek mutatkozik, a fölmondás föntartásával kötött megváltási és bérleti szerződéseket fölmondhassák, s a fogyasztási adónak az 1888. évre lehetőleg együttes újbóli biztosítása iránt intézkedhessenek, hogy továbbá mindazokban az esetekben, melyekben a cukor- és sörfogyasztási adók bérbeadása útján leendő biztosítását a kincstár érdeke megkövetelné, a bor- és hús-fogyasztási adóárszabás III. osztályába tartozó községekre nézve, a közárveréseket azok egyidőben való bejelentése mellett kiírassák; míg a nevezett árszabás I. és II. osztályába tartozó községekre nézve az árverések kiírására, a meghatalmazvány előlegesen lesz kikérendő. A miniszter elvárja, hogy a pénzügyigazgatóságok főnökeinek és a biztosítási tárgyalásokkal megbízott pénzügyi közegeknek gondos és érelyes eljárása mellett, a fogyasztási adók ezen, legkésőbbben folyó évi december hó 15-éig befejezendő biztosításánál, a valódi helyzetnek teljesen megfelelő eredményt fog elértetni.

A lölevelek hamisítása ellen. Az utóbbi időben országszerte nagyon elszaporodtak a lökötök, kik a löleveleket mind tömegesebben hamisították. E visszaélés megszüntetése végett a pénzügyminiszter most.

körrendeletet bocsátoti ki az összes törvényhatóságokhoz, melyben azt az újítást hozza be, hogy a lévelek kiállítására szükséges bélyeges lévelelírások ezenül kizárólag csak a törvényhatóságok közvetítése mellett lesznek megszerzhetőek. S ezért utasítja a törvényhatóságokat, hogy a területükhez tartozó összes községek vagy vásárló-birtokosok két havi szükségletének megfelelő 3 és 5 kros lévelelírásokat a legközelebbi eső kir. adóhivatal utján azonnal rendeljék meg.

Vásárok a megyében augusztus hónap: Bajmokon 24-én. — Ó-Futtakon 18-án. — Petrovácon 26-án. — Petrovazzellón 30-ikát megelőző hétfőn. — Szabadkán Sikát megelőző vasárnapotól szerdáig. — Topolyán 22-én. — Ujvidéken 10-én. — Zentán 17-ikét megelőző vasárnap és hétfőn. — Zomborban Nagy Boldogasszony napján 6-naptár szerint.

Iskolai értesítők.

Az újvidéki áll. polgári iskolával összekötött ipar- és keresk. iskola értesítője. Szerkeszti Bruck Ferenc. Mittelmann a bankokról értekezik. Az intézetbe 151 tanuló iratkozott. A tanárok száma 10.

Az újvidéki izraelita népiskola értesítője, kiadja az iskolazék és tanítótestület. Az iskola történetét Freistadt Ernő teszi közzé. A négy osztályt 164 tanuló hallgatta, melyekben 4 tanító működött.

A titeli áll. polgári fiúiskola értesítője, közli: Knyaskó Lajos. Az igazgató 20 oldalon tárgyalja az intézet történetét, s érdekes olvasmányt nyújt a nemzetiségek közé克斯ponált iskoláról. Beiratkozott 55 tanuló, kiket 8 tanár oktatott. Az állami elemi iskolát 195 tanuló látogatta.

A zentai ipariskola harmadik értesítője, összeállította Czehe Győző. „Az erkölcs tanításában” s az intézet idej története képezik a bevezetést. A 4 osztályt 116 tanuló látogatta, 10 tanár vezette mellett.

A kulai izr. elemi iskola értesítője, kiadja a tanítótestület. Az iskolát 72 gyermek látogatta; melynek 2 tanító működött. Bevezetesként két cikket látnak. Krausz Bernát „A gyermekekről a szülőknek” ir. míg Siegel „Ein Wort über patriotische Erziehung” című sorokat közli.

Az országos magyar izr. tanító-egyesület.

Feladvata **Lévai Izor** bács-topolyai tanító a Bács-Bodrogh megyei izr. egyesület 1887. évi július hó 11-én Szabadkán tartott közgyűlése alkalmával.

Báró Aczél Bélának a hazai ipar, kereskedelem és forgalom érdekében a legutóbbi időben megjelent és tiszta hazafiságtól átlengett tartalomdús emlékirata bizonyára mindannyiunk előtt ismeretes és nem hiszem, hogy széles e hazában akadjon művelt ember, aki a szelleműs báró memorandumát szörül szóra nem helyeselné. Szemléltető példákban kiindulva, világosan megmutatja az utat és a módot, a melyek segítségével hazánk jólétét megalapítani, népünket gazdaggá tenni képesek leszünk; mert csakis a jólét és a gazdagság által lehet a közművelődés terjesztését és a tudományos intézetek és testületek virágzását elérni. És melyik ama eszköz, a melyet a tudós báró, mint célhoz vezetőt leginkább ajánl? Nem a rideg elméleten alapuló nagyszavú tanácsadások azok, hanem gyakorlati tapasztalatokon a módot kijelölő egy szóval, a mely egyetlen szó, midőn azon értelemben alkalmaztatjuk, mint azt báró Aczél előadja, nemzeteket gazdaggá és hatalmassá tenni képes. És ezen egy szó, a mint azt mindnyájan tudjuk, „reklam”. Azonban őszintén megvallom, hogy cikkem sem akar egyéb lenni, mint reklam és pedig reklam az országos magyar izraelita tanító-egyesület érdekében, a mely egyet zászalához ugyan a legtöbben köztünk már évek óta szegődttünk, de a mely egyesület az országban létező izraelita tanítók számához képest, még mindig eléggé felkarolva nem lett. Ezen egyetnek még mindig megtámadásokkal és ellenségeskedésekkel kell küzdenie.

Mennyiben szükséges az izraelita néptanítóra az országos izraelita tanító-egyesület? Mennyiben mozdítja elő eme egyesület a zsidó tanügyet és a tanítók érdekeit és melyek ama igények, a melyeket egy ilyen meggyarapodott országos együlethez a tanítóság támaszthat?

A zsidó tanítóknak habár minden más vallású tanítóval vállalt munkálkodással köteles a jól ismert közös cél felé törekednie és bár viseli a közös kötelességeket és bírja a közös jogokat, de mint felekezeti jellegű iskola tanítója, a jól felfogott felekezeti ügy szolgálataiban is áll és ezáltal a közös cél egy külön iránylatának tisztviselőjévé válik és mint ilyennek kettős a teendője, a közös célt elérni iparkodni és a felekezeti iskola célját is szem előtt tartani. Hogy valóban vannak az izraelita felekezeti iskoláknak saját jól felfogott céljaik, valamint kötelességeik is, azt senki sem fogja vitatni. Igaz, hogy eddigelé és jövőben is az izraelita iskola különleges célját a közös főcélal helyesen a lehetőségig összeegyeztette és egyeztetni is fogja. A közös cél elérésére kétségtelen a közoktatásügyi kormány által a hazai tanítók számára kiadott szakközöny, valamint egyéb magas rendeletei nekünk is irányadóul szolgálnak. De mindezek nem terjeszkednek, nem is terjeszkedhetnek a felekezet által diktált sajátos pedagógiai kérdések tárgyalására. A felekezeti, különösen a zsidó tanítók kötelessége tehát, hogy oly testület — együlethez csatlakozzanak, amely a felekezeti tanítók sajátos ügyeiket szívén hordja. Megjegyzem itt, hogy valamint senki sem fogja az izraelita tanítót azért, mert felekezeti iskolában működik, a haza, a törvényhozás és hatóságok iránt hálátlansággal vádolni, ép úgy nem találhat senki gánost abban, hogy a zsidó tanító a felekezeti pedagógia, vagy felekezeti methodus, speciál felekezeti ügyei megállapítása miatt egy olyan egyesülethez szegődik, a mely mindezekkel sikerrel foglalkozik és hazánkban ez idő szerint hiányzó felekezeti autonómiájuknál fogva, reánk nézve mérvadó fórumot képez.

Mert azt csak minden egyes zsidó tanító meg fogja engedni, miszerint a zsidó oktatásügynek különleges szakkérdései vannak, a melyeket megyei vagy községi tanítóegyletekben megvitatni nem lehet és mely szakkérdések reánk nézve igen fontosak. Vagy minden terv és rendszer nélkül tanítassanak-e a bibliafordítás, a héber nyelv, a bibliai történet? vagy tantervünk és órarendünk nem speciál kidolgozást és megállapítást kívánnak-e? vagy hol beszéljük mi meg mindama ügyeket, melyek tanító és hitközség között előfordulnak? Ha most már a feleke-

zeti iskola haladása az egyesülést megkívánja, azt hiszen csupán célszerűségről meg kell tennünk. Figyelembe kell venni, vajjon a szellemi előnyök nem kapcsolhatók-e össze anyagi előnyökkel is, a mely utóbbiak a tanítóra nézve oly nagyon fontosak. És e tekintetben esakis országos egyesületünkre kell hivatkoznom, a mely a tanítók családjá érdekében is némi tevékenységet kifejt. Ilyen egyesület az országban csak egyetlen létezik, a mely a hazai tanító-egyletek közül a legtöbb szellemi és anyagi erővel bír, a mely eddigelé azonkívül, hogy felekezeti tanügyi kérdéseket megoldott, még számos más előnyökkel jár a tagokra nézve. Jelen egy lapot szerkeszt, mely különösen a felekezeti szakkérdéseknek nyit tért enged és a tanítók érdekei mellett mindenkor sikra száll, a megtámadott tanító jogait védelmezi, beteg tagokat segélyzi és özvegyeiknek 200 frnyi segélyt biztosít.

Ezek után az egyesület életéből egynemely adatot kiemelek, megjegyezve miszerint az 1886-ik évben Budapesten tartott nagygyűlés alkalmával dr. Zsengeri indítványára egyhangulag lett elhatározva, miszerint az egyesület 25 éves fenállása alkalmával egy évkönyvet fog kiadni, a mely az egyet történetét bőven fogja tárgyalni. Mi ugyan és különösen a nála nál idősebb tagársak, akik éveken át tántoríthatatlanul csatlakoztunk az egyesülethez részint a közgyűlések alkalmával és részint a tanügyi értesítőből tapasztaljuk az egyesület munkásságát. Itt csakis a fiatalabb tanítók és a távolabb állók részére kiemelem, miszerint az országos magyar izraelita tanító-egyesület 1866. szeptember 27-én alakult néhai dr. Meisel W. A. a pesti zsidó hitközség főrabijának lelkes felhívása folytán, a melyben az ország zsidó tanítóit az együletbe való belépésre felszólította. Eme első közgyűlés alkalmával a boldogult főrabbi elnöknek és Lederer Ábrahám, akkor tanítóképző igazgató alelnöknek lettek megválasztva. A kezdeményezés dícsősége Lederer Ábrahámot illeti, ki leginkább fáradozott az egyesület létrehozásán, ő vitte keresztül a kezdet számtalan nehézségén, ő buzdította volt nevédekeit, a tanítókat belépésre, ő agítált és fáradozott mindenkor az egyesület érdekében. Lederer Ábrahám tanár mellett az egyet körül hervadatlan bábért szerzett magának Szántó Eleázár, a már négy ízben megválasztott jelenlegi elnök, aki az egyet ügyeit céltudatosan és erős kézzel mind előbbre, előbbre viszi. Az egyesületnek ez idő szerint több, mint 20000 frnyi tőkéje van és évenként átlagosan 1000 frtot oszt szét segélyezésképen. A tagok száma kezdetben 12 volt, 1883. óta közel 200-zal gyarapodtak és jelenleg tagjainak száma a 400-at felülhaladja. Az egyesület a tanítók és hitközségek között visszatartó és rít vizsgálkodásának apasztásában jótékony befolyást gyakorolt.

Vége az utolsó időben jeles, nemzeti irányú olvasókönyveket szerkesztett, a bibliát meglehetősen jó magyar fordításban adta át a zsidó népiskolának és végül a lefolyt napokban kiadványai közt megjelent Radó Vilmos bibliai története, amely felekezeti tankönyveink közt huzagot pótol. Összes kiadványai jeles tanfűriak által kitűnő tankönyveknek lettek deklarálva, továbbá könyvei kiadását kénytelen volt Zilahi Sámuel kezéből kivenni és a főváros egy tekintélyes és serény könyvkereskedőjével ugyanis Singner és Wolfnerrel lépett összeköttetésbe.

Feltett kérdésekre már válaszolva, mondhatom, miszerint ama zsidó tanító, aki az országos izraelita tanító-egyesülethez, amelynek tagjai hazánk legelőbbkelőbb tanítói, be nem lép, erkölcsi mulasztást elkövet és nem bír lelkesedni, nem fogja fel kellően Dávid királynak zengzetes szavait, „Mily hasznos és üdvös, ha a kartársak egyesülnek és egyetértnek.”

(Folyt. köv.)

Naptár.

Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
5 Pént.	Havi B. Assz.	Osvald	24 Krisztin
6 Szom.	Ur szine v.	Ur szine v.	25 Anna
7 Vas.	B 10 Kajetán	B 9 Ulrik	26 D 9 Herm.
8 Hétfő	Cyriak v.	Cyriak	27 Pantaleon
9 Kedd	Román vért.	Erik	28 Prochor.

Szerkesztői üzenet.

A. L. Ns.-Militics. Névtelen leveleket nem közlünk.

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
Laptulajdonos és kiadó: **BITTERMANN NÁNDOR.**

HIRDETÉSEK.

7068. szám.
1887.

Árlejtsési hirdetmény.

Alantirt kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a cserévisi révház helyreállítása iránt 185 frt 84 kr., valamint az obrováci kincstári koremaépület helyreállítása iránt 84 frt 07 kr. kikiáltási ár mellett **Palánkán, a kincstári ispánság hivatalos helyiségében folyó évi augusztus hó 10-ik napján d. e. 10 órakor**, zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtsés fog tartatni. Míróll vállalkozók oly hozzá adással értesítettek, hogy a versenyben csakis a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénz letétele után vehetnek részt, ugy a kellően bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok is a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel látandók el, s a verseny megkezdése előtt az árlejtsző bizottsághoz nyújtandók be. Közelebbi feltételek a palánkai kincstári ispánságnál naponta betekintheők. Utóajánlatok figyelmen kívül hagyatnak. Szeged, 1887. július hó 29-én. **M. kir. államjószágigazgatóság.** (Utánnomtat nem díjazatik.)

Olcsó tűzifa.

Van szerencsénk a t. c. közönség tudomására hozni, hogy a tűzifa árakat leszállítottuk, és pedig: **a vasút melletti raktárunkban kapható:**

szlavóniai szilhasábfa 4 kbm. 10 frt

(a pályaudvaron **vaggonban** 100 métermázsza **60 frt.**)

A csatorna melletti raktárunkban száraz jó minőségű

cserhasábfa 13 frt,
bácskai szilhasábfa 12 frt.

Ezenkívül ugyanott:

gyertyánfa, bükkfa, tölgyfa, dorongfa, puhafa,

a legjobb minőségben a régi árakon kapható.

Tisztelettel

Roheim testvérek.

6—1

Árlejtsési hirdetmény.

A moholyi gör. kel. szerb hitközség közhírré teszi, hogy az általa újonnan épített iskolához megkívántató melléképületek biztosítása iránt **f. 1887. évi augusztus hó 16-án (28-án) d. u. 3 órakor**, az iskolájában nyilvános árlejtsést tart.

Kikiáltási ár:

- 1) A kőműves munkára . . . 624 frt 75 kr.
- 2) Az ács munkára 341 frt 04 kr.
- 3) Asztalos, lakatos és üveges munkára 97 frt — kr.

összesen: 1062 frt 79 kr.

mely összegnek 10% kamatját bánatpénz címén, minden árlejtsző letenni tartozik.

Kelt Moholyon, 1887. augusztus 1.

Dejanovics M. D., **Gavrilovics Száva,**
jegyző. 3—1 alelnök.

Hirdetmény.

Alulírott által hasznobérelt Szőreg pusztámon nagy mennyiségű áztatott kenderem van, annak kidolgozására felhívom a német községekben lakó s ahhoz értő vállalkozókat; kik is a munkát minden további értesítés nélkül érintett pusztán azonnal megkezdhetik; munkadíj, jól kidolgozott kendernek métermázsájától 3 frt 60 kr, a második osztályú kender métermázsájától 2 frt 75 kr.

Van azonkívül ugyanazon pusztán 1200 hold (a 1600 □ öl) gözkekével felszántott földben bevetett kenderem, annak kicsupálása (kinyövése) f. évi augusztus hó 10-én kezdődik. Nyövési díj katasztrális holdanként 12 frt, vállalkozók szinte minden további kérdezősködés nélkül a munkába beállhatnak. Felvilágosítást alulírott ad.

Temerin, 1887. augusztus 1-én.

Fernbach Antal,
földbirtokos.

BITTERMANN NÁNDOR

Könyv- és könyvomdai intézete

ZOMBORBAN

a megye palotájában.

Elfogad minden e szakba vágó megrendeléseket pontos szolgálat

jutányos ár mellett.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Hirdetmény.

A vízjogi törvény (1885. XXIII. t. c.) 191. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú földművelés-, ipar- és kereskedelmi és a közmunka- és közlekedési magy. kir. miniszter urak által 1885. évi december 31-én 45689. szám alatt kibocsátott általános rendelet alapján felszólítom a város területén fennálló vízművek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosait, hogy a jogosítványokra vonatkozó engedélyt **1888. évi február hó 1-ig** nálam írásban mutassák be, vagy pedig írásban igazolják azt, hogy vízműveik 1866. évi január 1-je óta háborítlanul fennállanak anélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsoknak találtatnak volna. Megjegyzetjük, hogy a bejelentések a vízjogi törvény 191. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentesek.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség, mindenben hatósági engedélyre szoruló vízmunkákat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, árvízvezetékekre, ipari vállalatokra, malmokra, továbbá nyilvános magán vízvezetésekre, nyilvános és magán csatornákra, mesterséges víztartókra, védgátakra és zsilipekre egyaránt érvényes.

Akik jogosítványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a fent kitett határidő alatt nem jelentkeznek: azoknak vízművei az idézett törvény 191. §-a értelmében nem létezneknek fognak tekintetni, s az ily vízművekre nézve a vízjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott miniszteri általános rendelet 3-32. §§-ai lesznek alkalmazandók.

Kelt Zomborban 1887. évi július hó 29-én.

Vukicsevits Péter,

3-2 Zombor szab. kir. város polgármestere helyettes.

1446. szám. Bács község elüljáróságától.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye hódásghai járásához tartozó Bács községben lemondás folytán a községi végrehajtói állás megüresedvén, felhívatom mindazok, kik ezen évi 360 forintnyi fizetéssel díjazott állást elnyerni óhajtnak, miszerint tanulmányaik, eddigi erkölcsi magaviseletük és foglalkozásukat, úgy magyar, német és valamely szláv nyelvben való jártasságukat igazoló okmányaikat **folyo évi augusztus hó 12-éig** alulírott jegyzőhöz nyújtsák be.

Az állás f. évi augusztus hó 15-én elfogalalandó.

Személyesen jelentkezők előnyben részesülnek.
Bács, 1887. évi július hó 28-án.

Miháilovits Mihály, Filipovics Márkó,
jegyző. 2-2 bír.

Hirdetmény.

Hódásgh mezővárosában újonnan szervezett tanítói állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Fizetése évi 500 frt és 52 frt 50 kr lakbér. Azon esetben, ha az ipariskolában a tanítással megbízatik, a község által külön 100 frttal fog díjaztatni.

A megválasztatandó az I. vegyes osztályt veendő át. Tannyelv: német-magyar.

Csakis képesített tanítók pályázhatnak. Előnyvel bírnak az orgonálásban és a kántori teendőkben jártások.

A hódásghai róm. kath. iskolaszékre címzett, kellelőleg felszerelt folyamodványok **folyo évi augusztus hó 25-ik napjáig** alólírotthoz (Hódásgh, Bácsmegeye) küldendők.

Hódásgh, 1887. évi július hó 27-én.

3-3 **Osztermayer József,**
esperes-plébános, kerületi iskola-felügyelő.

2757. szám.
1887.

Pályázati hirdetmény.

Pacsér községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irtóki állásra ezennel pályázat nyitattik, az állás f. évi augusztus 25-én d. e. 9 órakor választás útján töltetik be.

Felhívatom a pályázni szándékozók, hogy az állás elnyeréséért sajátkezűleg irt, négy gymnasiumi vagy reáliskolai polgári iskolák 4 osztályát, vagy valamely ezen középtanodákkal egyenrendű kereskedelmi iskolát, vagy megfelelő katonai tanfolyam sikerrel végzését igazoló bizonyítványt, úgy erkölcsi magaviseletéről szóló hatósági bizonylattal felszerelve hozzám f. évi augusztus 20-ig annyival inkább benyújtsák, mivel később beérkezők figyelembe nem vétetnek.

Állás javadalmazása 300 frt.
Topolyán, 1887. július 20.

Császár Péter s. k.

3-2 főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásghai kir. járásbíróóság 2755 számú végzése által Schuller József s fia és a torzsa: takarékpénztár javára Kovácsévits Márkó és Péter pívnicai lakosok ellen 330 frt tőke, ennek 1886. évi -zeptember hó 29 napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 79 frt 30 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 444 frtra becsült lovak és egyéb házi eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 2144, 2755/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pívnicán leendő eszközzésére 1887-ik évi augusztus hó 16-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásghon, 1887. évi augusztus hó 1-én

Gruda Károly,
kir. bír. kiküldött.

Kárpitos, diszító és butor-raktár

basa-utca özv. Csarschné házában.

Van szerencsém ezennel a n. é. közsőség tudomására juttatni, hogy **ADLER A.** cég alatt helyben a basa-utcában az állami gymnasiummal szemben

butor-raktárt

nyitottam. Évek hosszú során át a fővárosi nagyobb cégeknél üzletvezetői minőségben gyűjtött bő tapasztalataim és szakképzettségem remélmem engedik, miszerint képes leszek minden igénynek megfelelni és a versenyt bármely üzlettel kiállani.

Választékos készletet tartok asztalos és kárpitos butorokból, melyek részint **saját,** részint jeles szakemberek készítménye. Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden munkát olcsón, izléssel és a legpontosabban szolgálhatom.

Ugy szintén elfogadok a t. felek kívánatára bármilyen kárpitos munkát a legjutányosabban saját lakásukon is elkészíteni. Szíves pártfogást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

ADLER A.

6-2 kárpitos és diszító.

Árlejtési hirdetmény.

A zsabylai gör. keleti hitközség — a folyó évi július hó 23-án dült vihar által a templomtorony rész-, és a dült bálógfedelzetén okozott károk következtében beállott — javítási munkálatokra, úgy a tetőnek befestésére nézve **f. évi augusztus hó 14-én d. u. 3 órakor** versenytárgyalást fog tartani.

Felhívatom mindazok, kik ezen munkálatok teljesítésére vállalkozni szándékoznak, hogy a mondott időben az alólírott választmánynál jelentkezzenek.

A szerb g. k. hitközség választmányának Zsablyán 1887. évi augusztus hó 1-én tartott üléséből.

Jóczits Kuzman, Francuz János
tollvivő. 3-1 elnök.

Kiadó lakás.

A belváros 19. száma alatti, özv. Radoszavlyevits Ilona tulajdonát képező lakházban a nagy szerb templom közelében levő

emeleti lakás

f. 1887. évi november 1-étől bérbe adandó.

Közelebbi értesítést ad

Veszelinovics Péter.

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Pályázat.

Gákován a róm. kath. népiskolánál a tanítónői állomásra **augusztus hó 30-ig** pályázat nyitattik. Fizetés: 300 frt készpénz negyedévi részletekben; 50 frt lakbér és 3 öl fűtőszalma. A tannyelv német-magyar. Az ismétlőiskola tanításáért külön díj nem jár. A rendszeren felszerelt folyamodványok — a gákovai r. k. iskolaszékre címezve — főt. Láng Márton ker. esperes és csataaljai plébános urak Csataaljárára küldendők be.

2-2 **A gákovai r. k. iskolaszék.**

A zombori r. k. egyház pénztár-kezelősége

ezennel közhírré teszi, hogy a plébánia-épületben lévő, 9-ik számú, eddig Diamant Lajos rőfőskereskedő által bérben birt **bolthelyiség f. évi augusztus 11-én** reggeli 10 órakor nyilvános árverés útján 1887. évi október 1-től 1888. évi október 31-ig szóló időtartamra a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

A feltételek a róm. kath. egyház pénztári irodájában megtekinthetők.

2-1 **Az egyház pénztári kezelőség.**

1718. szám.
1887.

Gabonaeladási hirdetmény.

Az apatini erdőgondnokság kerületében f. évben felesgazdaságilag termelt és a cséplőhelyen átveendő mintegy 567 q zab és a doroszlói erdőgondnokság kerületében termelt és a cséplőhelyen átveendő mintegy 1216 q zab és 85 q árpa, az alulírt erdőhivatal irodájában **f. évi augusztus hó 9-én** tartandó nyilvános árverés útján, felsőbb jóváhagyás kikötésével. a legtöbbet ígérőknek eladni fog.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírt erdőhivatalnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők.

Apatinban, 1887. augusztus hó 1-én.

M. kir. erdőhivatal.

7399. szám.
1887.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírt kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a szántovai róm. kath. templom-torony és paplak helyreállítása iránt, 1216 frt 29 kr. kikiáltási ár, s a kézi- és ígás napszámoknak természetben vagy annak 156 frt 99 krban megállapított váltáság árának kiszolgáltatása mellett, valamint a prilegveica-szent-iváni kincstári korcsmaépület helyreállítása iránt 356 frt 31 kr. kikiáltási ár mellett **Apatinban, a kincstári ispánság hivatalos helyiségében folyo évi augusztus hó 17-ik napján d. e. 10 órakor,** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Miről vállalkozók oly hozzáadással értesítetnek, hogy a szóbeli versenyben, a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénz előzetes letétele után vehetnek részt, nemkülönben a szabályszerűen bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok is a megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva a szóbeli verseny megkezdése előtt, az árlejtő bizottsághoz nyújthatók be. Közelebbi feltételek alantirt igazgatóságnál, valamint az apatini kincstári ispánságnál naponta betekinthezők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden, 1887. július hó 29-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utányomat nem díjaztatik.) 2-1

745 szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 3463/p. 1887. számú végzése által Henrik S és fia cég budapesti lakos javára Lövinger Antal kernyajai lakos ellen 191 frt 12 kr tőke, ennek 1887. évi március hó 15. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 19 frt 75 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 360 frtra becsült 30 m. m. vashóli (rudakban) álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 3876/1887. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kernyaján a községházánál leendő eszközzésére 1887. évi augusztus hó 11-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi augusztus hó 3-án.

Cservnska Lajos
kir. bírósági végrehajtó.